

Hans Paulsen Nystuen & Christina Winther Eliasdatter

Hans Paulsen ble født den 24. oktober 1802 på husmannsplassen Nystuen under gården Laurgaard i Sel i Gudbrandsdal, like ved Gudbrandsdalslågen¹. Foreldrene var Paul Hansen Nystuen (slektsledd 236) og Kari Syversdatter (237). Etter at han ble konfirmert i 1816², ble han utpekt av sognepresten til å være omgangsskolelærer for allmuen i distriktet.

Par: 1: I 1822 fikk Hans Paulsen ei datter med piken Kari Rasmusdatter på gården Havn.

1. Rønnaug, f. 3. mai 1822, Vågå, Oppland³.

Par: 2: I 1824 fikk Hans en sønn med Ragnhild Johannesdatter fra selveiergården Botn i Sel. Gutten var Paul Botn- Hansen, som senere skulle bli en kjent redaktør, forfatter, sjef for universitetsbiblioteket, boksamler og en venn av Henrik Ibsen, Marcus Thrane og Aasmund Olavsson Vinje.

2. Paul Botten- Hansen, f. 26. desember 1824 - d. 1869⁴.

Par: 3: I 1825 fikk Hans også en sønn med Anne Rasmusdatter, og den 10. oktober samme år giftet han seg med henne⁵. Anne døde allerede den 27. juni 1826, 22 år gammel⁶.

3. Poul Hansen, f. 26. juli 1825, Vågå⁷.

Par: 4: Senere bodde Hans hos enken Dorte Isaksdatter, og hun hadde flere barn fra før. Det skulle vise seg at også hun ble med barn, og Hans fikk nå sitt fjerde barn med like mange kvinner i området.

4. Johannes, f. 20. januar 1831, Vågå⁸.

Hans ble regnet for å være umoralsk og måtte reise fra dalen. Han dro da nordover og slo seg til slutt ned på husmannsplassen Torpelvand i Hamarøy i Nordland.

Par: 5: Hans Paulsen giftet seg med Christiana Eliasdatter den 18. mai 1837 i Hamarøy⁹. Hun var født den 7. april 1812 og var datter av Elias Johannesen (slektsledd 238) og Elisabeth Maria Christensdatter (239) på Røttang i Hamarøy¹⁰. Hans og Christina fikk flere barn sammen.

5. Karen Anna, f. 25. januar 1837¹¹.
6. Hans, f. 6. februar 1838, Drag, Tysfjord¹².

7. Elisabeth Maria, f. 14. april 1840, Kløtteren, Hamarøy¹³.
8. Ragnhild Hansdatter, f. 27. april 1842, Skilvasbak, Hamarøy¹⁴. (Slektsledd 59)
9. Elias, f. 10. mars 1845, Torpelvatn, Hamarøy¹⁵.
10. Christian, f. 16. august 1847, Hamarøy¹⁶.
11. Mathias, f. 1850, Torpelvand, Hamarøy¹⁷.

Christiana døde i 1853, og i kirkeboken står det oppgitt dødsårsak:

«Døden muligens fremskyndet derved, at hun i Raserie var krøben op igjennem Skorstenen og styrtede sig ud over Husets Tag.»¹⁸

Ved folketellingen i 1865 var Hans på Torpelvand med barna Hans, Elias, Matthias og Ragnhild¹⁹. Hans Paulsen døde på Torpelvann i 1883²⁰.

«Lokkarbånet»

I Sverre H. Eriksens bok, «Lokkarbånet», fra 1992, skildres livet til Hans Paulsen²¹. Boka er basert på historiske kilder og intervjuer. Det vises også til den muntlige fortellertradisjonen der slektens historie ble fortalt fra generasjon til generasjon.

Handlingen i boka spinner rundt de fortellingene som faren forteller til sin blinde sønn, «Blind- Hans», i årene etter at Paul Botten- Hansen døde. De andre søsknene har da flyttet ut og «Hans Pålsa» og «Blind- Hans» er på Torpelvann i Hamarøy.

«E' ha' nu hadd den messtanken længe. Du veit far, sjøll om e ikkje kainj sjå meir enn en skygge en hall meter framfjorr mæ, så træng æ ikkje å vær dom i haue før dæ. E va gammel nok te å skjønn at dæ va nåkka ho mor vart så fortørna over rett fjorr ho hoppa a æillhustaket. Du fortælt ho dæ deinnjgângen, gjor du 'kje dæ?»

Det berettes om kjærlighetshistoriene til faren. Ragnhild Johannesdatter beskrives som den store kjærligheten, men omstendighetene kom i veien for at de kunne få hverandre. Hans måtte til slutt forlate Gudbrandsdalen, og dette var en stor sorg for dem begge.

«Ragnhild og eg kom der eingong på tomannshand, og då eg fortalte ho at Kari gjekk med mitt barn, tok Ragnhild til å gråte. Ho ville ikkje gifte seg med Vetl-Arne, slik som faren hadde avgjort, og ho hadde håpa på det at det kunne ha vorte noko mellom meg og ho. No ville ho slett ikkje få lov til å gifte seg med meg.»

Hans forteller også sønnen om foranledningen til at Christiana hoppet fra hustaket:

«Da tok eg til å skjønne at gøymestaden var oppdaga, og at kanskje nokon av breva frå ho Ragnhild var funnen. Eg visste ikkje sikkert om ho kanskje hadde lest breva og (...) Eg kjende humøret hennar slik det pleide å vere når eg skulle på Lofoten og måtte vere borte i månadsvis, og eg visste at nervane var i ulage. At ho endatil gjekk med barn, gjorde ikkje saka betre. (...) Eg ba ho sette seg ned litt i gamalstova, og så fortalte eg ho heile historia (...) Eg vedgjekk at ho Ragnhild skreiv til meg no og då, og at det var derfor eg hadde vore så hugen på å kalle datter vår for Ragnhild.»

Det var dyspnø da hun hoppet, men i snøen sto det en staur som traff henne i ryggen. Christiana ble etter dette sengeliggende med blødninger til hun døde.

«Hans Pålsa» satt den siste tiden før han døde i kår etter at han hadde falt ned loftstrappen og brekt foten. Gårdsdriften ble overtatt av sønnen Christian.

«Blind- Hans» hadde et forhold til tjenestepiken Ellen, men hun forlot ham for en annen. Ellen kom tilbake og fortalte at hun var gravid og at «Blind-Hans» var faren. Da valgte han å avviste henne. «Blind- Hans» stengte seg etter dette inne. Da han døde i 1887, var han på «Retjerde Pleiestiftelse for spedalske og sindslidende».

«Det skal styrke til for å tåle kjærlighetens uberegnelige og urettferdige spill.»

118-2: Paul Botten- Hansen

Paul, f. 1824, vokste opp hos besteforeldrene på «Botten» i Sel i Gudbrandsdal²². Han skulle bli kjent som forfatter, redaktør, boksamler og sjef for Universitetsbiblioteket. Sammen med Henrik Ibsen og Vinje startet han i 1851 et litterært tidsskrift, Manden, senere Andhrimmer. Flere av temaene fra Huldrebrylluppet (1851) ble tatt opp og kommentert av Ibsen i hans Per Gynt (1867).

Bibliografi²³:

- *Norske Mysterier. Føljetong. Andhrimmer.* Christiania 1851.
- *Huldrebryllupet. Dramatisk Eventyrdigtning.* Christiania 1851.
- (sm.m. Michael Birkeland: Catalog over de af afgangne Jens Christian Berg (...) efterladte Bøger, Manuskripter og Karter m.m. (...) bortsælges ved offentlig Auction (...). Chra., 1852.
- *Eidsvold-Galleri.* Christiania 1856-60.
- *Studentertog til Upsala 1856 fra Christiania, Kjøbenhavn og Lund. Rapport.* Christiania 1858-59.
- (sm.m. Siegwart Petersen): *Norsk Bogfortegnelse. 1848-1865.* Christiania 1867.
- *Paul Bottens St.-Hansnats Eventyr.* En Nyttaarsgave for Forfatteren. (Udgivet og forsynet med Dedikation af P. Chr. Asbjørnsen. Christiania 1862.
- *La Norvège Littéraire.* Édité par les soins de la Commission Royale de Norvège a l'Exposition Universelle de Paris en 1867. Christiania 1868.
- Botten-Hansen har som redaktør skrevet en mengde artikler i *Illustreret Nyhedsblad* i 1851-1866, og virket etter at ukebladet opphørte og frem til sin død som litteraturanmelder for *Skilling-Magazin*.

Paul Botten- Hansen giftet seg i 1861 med Johanne Evine Elisabeth Sang, f. 27. februar 1833. Hun var datter av soknepresten til Romedal, Ole Christian Sang. De fikk barna Sigrid (f. 1862), Paul (f. 1864) og Johanna (f. 1868).

Sønnen Paul var lektor ved gymnasiet i Molde. Johanna var også lærer, og hun underviste ved en pikeskole i Halden, en periode i Tyskland, og hun var frem til 1928 ved Bolteløkoneka skole i Molde.

Paul Botten-Hansen døde av lungebetennelse den 7. juni 1869.

-
- ¹ SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 1, 1739-1810, s. 140
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603520382>
- ² SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 3, 1815-1827, s. 464-465
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603520685>
- ³ SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 3, 1815-1827, s. 122-123
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603520575>
- ⁴ SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 3, 1815-1827, s. 178-179
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603520603>
- ⁵ SAH, Vågå prestekontor, Klokkerbok nr. 1, 1815-1827, s. 424-425
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603530486>
- ⁶ SAH, Vågå prestekontor, Klokkerbok nr. 1, 1815-1827, s. 224-225
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603530439>
- ⁷ SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 3, 1815-1827, s. 186b
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603520608>
- ⁸ SAH, Vågå prestekontor, Ministerialbok nr. 4 /1, 1827-1842, s. 41
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20070603530042>
- ⁹ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0842: Ministerialbok nr. 859A02, 1821-1839, s. 408-409
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20071102610414>
- ¹⁰ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0841: Ministerialbok nr. 859A01, 1766-1821, s. 310-311
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20071102610240>
- ¹¹ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0842: Ministerialbok nr. 859A02, 1821-1839, s. 158-159
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20071102610355>
- ¹² SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0842: Ministerialbok nr. 859A02, 1821-1839, s. 172-173
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20071102610362>
- ¹³ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0843: Ministerialbok nr. 859A03, 1840-1848, s. 5
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421010856>
- ¹⁴ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0843: Ministerialbok nr. 859A03, 1840-1848, s. 27
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421010878>
- ¹⁵ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0843: Ministerialbok nr. 859A03, 1840-1848, s. 47
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421010898>
- ¹⁶ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0843: Ministerialbok nr. 859A03, 1840-1848, s. 69
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421010920>
- ¹⁷ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0844: Ministerialbok nr. 859A04, 1849-1862, s. 13
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421011046>
- ¹⁸ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0844: Ministerialbok nr. 859A04, 1849-1862, s. 238
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20050421011234>
- ¹⁹ Folketelling 1865 for 1849P Hamarøy prestegjeld <https://digitalarkivet.arkivverket.no/ft/person/pf01038374000409>
- ²⁰ SAT, Ministerialprotokoller, klokkerbøker og fødselsregistre - Nordland, 859/L0846: Ministerialbok nr. 859A06, 1878-1889, s. 252
Brukslenke for sidevisning: <https://media.digitalarkivet.no/kb20060828060297>
- ²¹ Eriksen, Sverre H. (1992). *Lokkarbånet*. Arktisk Viking Forlag. Postboks 83, 8290, Skutvik.
- ²² Ulvolden, Rolf: Lokalhistorien til Sel på Selhistorie.no, hentet den 28/5-2017 fra: http://www.selhistorie.no/selsverket/generelt/paul_botten-hansen.html
- ²³ Wikipedia, hentet den 29/5-2017 fra: http://no.wikipedia.org/wiki/Paul_Botten-Hansen